

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Rs 682223 24 Rev
Sarajevo, 28.01.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Fatime Imamović, kao predsjednice vijeća, Adnana Baručije i Snježane Malešević, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M.A. iz S., zastupane po punomoćnici Hota Čatović Sabini, advokatici iz Sarajeva, protiv tužene Raiffeisen bank d.d. BiH, ul. Zmaja od Bosne bb, Sarajevo, zastupane po punomoćniku Nakić Alenu, advokatu iz Sarajeva, radi zaštite prava iz radnog odnosa, zaštite diskriminacije i naknade nematerijalne štete, v.s. 5.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice, izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 682223 22 Rsž od 26.09.2024.godine, u sjednici vijeća održanoj 28.01.2025. godine, donio je:

R J E Š E N J E

Revizija se usvaja, drugostepena presuda ukida u odbijajućem dijelu (stav I izreke presude) i predmet vraća drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 682223 17 Rs od 11.10.2021. godine odlučeno je:
“Utvrdjuje se da je tužiteljica M.A.iz S. tokom 2017., 2018., i 2019. godine sistematski uznemiravana na radnom mjestu kod tužene Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina, te da je ponašanjem nadređenih u dužem vremenskom periodu trpila duševne bolove i patnju zbog uznemiravanja na rodnoj, socijalnoj i drugoj osnovi, te ponižavanja sa svrhom ugrožavanja njenog ugleda, časti, dostojanstva, integriteta, i naročito sa svrhom degradacije radnih uvjeta ili profesionalnog statusa, a koje ponašanje je kulminiralo donošenjem niza odluka nadređenih, uključujući i Odluku o suspenziji broj: 1-13-53203/2017 od 16.11.2017.godine, Zahtjev za sprovođenje disciplinskog postupka broj: 1-13-551357/2017 od 28.11.2017. godine, te da i pored saznanja o nedozvoljenom ponašanju uposlenika nadređenih tužiteljici, tužena nije učinila ništa da takvo ponašanje spriječi ili zaustavi, nego je svojim činjenjem ili nečinjenjem, te upornim oglašivanjem na prijave mobinga od strane tužiteljice i drugih uposlenica Compliance odjela, doprinijela daljem kršenju prava tužiteljice između ostalog i donošenjem Odluke uprave banke broj: 1-9-4767-15/2018 od 30.01.2018. godine u nezakonito provedenom disciplinskom postupku, kojom se odlukom tužiteljici izriče mjera premještanja sa radnog mjesta u drugi odjel na period od godinu dana, te nakon izdržane disciplinske mjere, tužena nije učinila ništa da udalji ili disciplinuje nadređenog koji nad tužiteljicom vrši radnje mobinga, a koji se nastavio i nakon povratka uposlenice na radno mjesto u Compliance odjel u februaru 2019. godine sa isključivim ciljem da se tužiteljica ponizi, degradira i natjera da sama napusti taj odjel ili da otkaz, a što je u konačnici i uspio tako da je tužiteljica dana 03.07.2019. godine bila prinuđena da tuženoj dostavi otkaz ugovora o radu na neodređeno vrijeme. Utvrđuje se da

je ništavna Odluka uprave banke broj: 1-9-4767-15/2018 od 30.01.2018. godine, kao i Odluka disciplinske komisije broj 1-11-61302/2017 od 29.12.2017. godine.

Obvezuje se tužena Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina da tužiteljici na ime naknade nematerijalne štete zbog diskriminacije, te nanošenja duševnih bolova isplati iznos pravične naknade od 20.000,00 KM, te na ime materijalne štete zbog neisplate razlike plaće u periodu trajanja suspenzije u iznosu od 812,33 KM, sve u roku od 15 dana od dana donošenja odluke.

Odbija se dio tužbenog zahtjeva koji se odnosi za zahtjev tužiteljice da sud utvrdi da se tuženi vršio radnje mobinga i diskriminacije prema tužiteljici i to tako što je tužiteljici po povratku nadređeni saopštio da "se nadao da se neće vratiti u taj odjel" nakon čega joj je najavio da će obavljati i terenski rad odlaskom u druge udaljene gradove od mjesta prebivališta i sjedišta poslodavca, a što je poslije i učinio nalažući joj obavljanje zadataka u gradovima Bihać i Banja Luka, znajući da tužiteljica nije vozač, te da je narušenog zdravstvenog stanja koje bi se neminovno dodatno ugrozilo vožnjom i to na temperaturama od 40 stepeni i to sa odlaskom u dane srijeda do petak, pa ponovo ponedjeljak do utorak, (dakle dva puta odlazak i povratak u roku od 7 dana) te joj nije omogućio rad na radnom mjestu i poslovima koje je obavljala prije izricanja mjere, nego joj je dodijelio rad na poslovima koji nikada ranije nisu bili u opisu poslova njenog radnog mjesta, a koje poslove obavljaju privremeno uposleni studenti po ugovoru o djelu, a koji poslovi su trivijalne prirode i fizičkog karaktera (slaganje arhive, iznošenje iz arhive fascikli sa predmetima klijenata, pregledanje istih i skeniranje dokumentacije), te se odbija zahtjev za naknadu nematerijalne štete u visini preko dosuđenog iznosa do iznosa od 45.000,00 KM, zatim zahtjev da se poništi Ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj: 013215701022018 od 01.02.2018. godine, kao i Odluka o prestanku ugovora o radu broj 1-11-516-72/2019 od 03.07.2019.godine i naloži tuženoj da tužiteljici isplati neisplaćene i zaostale plaće u vrijeme trajanja nezakonitog otkaza u iznosu od 3.670,67 KM, sa zakonskim zateznim kamatama počev od dana dospijeca svakog pojedinog potraživanja i to: - za mjesec juli 2019.godine u iznosu od 965,96 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 15.08.2019. godine do dana isplate, kao i da uplati pripadajuće doprinose na plaću u fondove na ime tužiteljice, - za mjesec avgust 2019. godine u iznosu od 1.100,86 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 15.09.2019. godine do dana isplate, kao i da uplati pripadajuće doprinose na plaću u fondove na ime tužiteljice, - za mjesec septembar 2019. godine u iznosu od 1.100,86 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 15.10.2019. godine do dana isplate, kao i da uplati pripadajuće doprinose na plaću u fondove na ime tužiteljice, - za mjesec oktobar 2019. godine (do 14. oktobra) u iznosu od 482,98 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 15.11.2019. godine do dana isplate, kao i da uplati pripadajuće doprinose na plaću u fondove na ime tužiteljice.

Svaka stranka snosi svoje troškove spora.”

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 682223 22 Rsž od 26.09.2024.godine odlučeno je:

„Žalba tuženog se uvažava, prvostepena presuda djelimično preinačava, tako da se odbija tužbeni zahtjev u dijelu da se utvrdi da je tužiteljica M.A. sistematski uznemiravana na radnom mjestu kod tužene Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina, donošenjem Odluke o suspenziji broj: 1-13-53203/2017 od 16.11.2017.godine, podnošenjem zahtjeva za sprovođenje disciplinskog postupka broj: 1-13-551357/2017 od 28.11.2017. godine, donošenjem Odluke uprave banke broj: 1-9-4767-15/2018 od 30.01.2018. godine, kojom se odlukom tužiteljici izriče mjera premještanja sa radnog mjesta u drugi odjel na period od godinu dana, te da se utvrdi ništavom Odluka uprave banke broj: 1-9-4767-15/2018 od 30.01.2018. godine, kao i Odluka disciplinske komisije broj 1-11-61302/2017 od 29.12.2017. godine.

U preostalom dijelu žalba tuženog i žalba tužiteljice se uvažavaju, prvostepena presuda ukida i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje u ukinutom dijelu.“

Protiv drugostepene presude u dijelu u kom je preinačena prvostepena presuda i odbijen tužbeni zahtjev tužiteljice, reviziju je blagovremeno izjavila tužiteljica zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primijene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje. Tužiteljica je zatražila trošak sastava revizije u iznosu od 1.310,00 KM.

U odgovoru na reviziju tužena je osporila osnovanost revizijskih razloga i predložila da se revizija odbije kao neosnovana uz naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.263,60 KM.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga navedenih u reviziji i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15, dalje ZPP), ovaj sud je odlučio:

Revizija je osnovana.

Revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom, u granicama razloga navedenih u reviziji, pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava (čl. 241. st. 1. ZPP).

U konkretnoj stvari predmet spora u revizijskoj fazi postupka je zahtjev na utvrđenje da je tužiteljica sistematski uznemiravana na radnom mjestu kod tužene donošenjem Odluke o suspenziji broj: 1-13-53203/2017 od 16.11.2017.godine, podnošenjem zahtjeva za sprovođenje disciplinskog postupka broj: 1-13-551357/2017 od 28.11.2017. godine, donošenjem Odluke Uprave banke broj: 1-9-4767-15/2018 od 30.01.2018. godine, kojom se odlukom tužiteljici izriče mjera premještanja sa radnog mjesta u drugi odjel na period od godinu dana, te da se utvrdi ništavom Odluka Uprave banke broj: 1-9-4767-15/2018 od 30.01.2018. godine, kao i Odluka disciplinske komisije broj 1-11-61302/2017 od 29.12.2017. godine.

Tokom postupka je utvrđeno da je tužiteljica bila zaposlenica tužene na radnom mjestu „Saradnik za kontrolu usklađenosti sa propisima o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma i monitoring računa i transakcija“. Tužena je dana 16.11.2017.godine donijela odluku o suspenziji tužiteljice pod brojem: 1-13-53203/17 u kojoj se navodi da se tužiteljica udaljava iz banke zbog postojanja osnova sumnje da je dana 09.06.2017. godine, kroz „Norcom“ aplikaciju procesuirala transakciju ino priliva koja je bila obustavljena, zbog toga što ime i prezime nalagodavca ima poklapanje sa imenom lica koje se nalaze na crnim listama, na način da nije izvršila provjeru podataka koje je pribavila od strane organizacione jedinice i uporedila iste sa podacima sa „crne liste“ i podataka o nalagodavcu, a pored navedenog transakcija je procesuirana koristeći username i password Dž.Ć., čime je počinila težu povredu radne obaveze iz člana 9. Pravilnika o radu koji se odnosi na disciplinsku i materijalnu odgovornost zaposlenika tužene. Donošenju navedene odluke prethodilo je niz e-mailova koje je tužiteljica razmijenila sa Dž.J. (e-mail od 21.06.2017. godine, 10.07.2017. godine, 15.09.2017. godine, 19.09.2017. godine), a u kojim se od tužiteljice traži izjašnjenje zbog čega nije ispunila svoje radne obaveze koje su joj postavljene na bazi dnevnih obaveza, zahtjevi tužiteljice za izjašnjenje J.D. na navode koje je čula nakon povratka sa godišnjeg odmora, a o čemu ju je izvijestila kolegica K.A., što je potvrđeno i pismenom izjavom od 27.09.2017.godine. U e-mailovima razmijenjenim između J.Dž i tužiteljice (e-mail od 22.09.2017. godine, 27.09.2017.

godine) J.D. dostavlja tužiteljici u skladu sa definisanim zaključcima koji su održani u prisustvu tužiteljice – smjernice i standarde šta bi trebalo da tužiteljica uradi radi dokumentovanja ili analize slučajeve koje ista kontroliše. Prema zapisniku sa sastanka održanog 26.09.2017. godine na kojem je pored tužiteljice prisustvovao i J.Dž. i Š.J., utvrđeno je da je tema sastanka bio monitoring nedovoljnog radnog učinka tužiteljice, te je tada tužiteljici predstavljen standard i način analize kejsova kako bi se ispunio kvantitativni i kvalitativni pokazatelj, te joj je rečeno da će monitoring njenog radnog učinka biti proveden u vremenu od tri mjeseca u periodu od 26.09.2017. godine do 26.12.2017. godine, nakon čega će se uraditi izvještaj sa stanjem radnog učinka na taj period. Tužiteljica je protiv J.Dž. dana 28.09.2017. godine podnijela prijavu Š. J., u kojoj je navela da je njen pretpostavljeni Dž.J. iznio uvrede na njen račun na način da je nepoznatog dana i vremena u periodu dok je ista koristila godišnji odmor u prisustvu A. K. – studenta koja je obavljala praksu kod tužene, u kancelariji broj 11 na petom spratu izjavio „da pojedinci u svojoj kući trebaju podići spomenik K. i M., jer se bez njih nikada ne bi dočepali asfalta... na njen upit ko, pokazao je na sto tužiteljice... i nastavio ponavljati tu istu rečenicu...“, čime je prema navodima iste uvrijedio tužiteljicu. Navedena prijava je odbijena od strane Š.J. 04.10.2017.godine uz obrazloženje da je prijava neosnovana, a na koju odluku je tužiteljica dana 23.10.2017. godine podnijela žalbu Upravi banke. Direktor tužene K.D. je dana 27.11.2017. godine donio odluku broj: 1-11-55122/2017 kojom se radniku Dž.J. izriče disciplinska mjera pismena opomena zbog počinjene lakše povrede radne obaveze, neljubazno i nepristojno ponašanje prema radnim kolegama ili drugim saradnicima. Dana 28.11.2017. godine J.Dž. je podnio Jedinici za kadrovske poslove i obuku tuženog, zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka protiv tužiteljice, zbog osnovane sumnje da je počinila težu povredu radne obaveze iz člana 9. Pravilnika o radu koje se odnosi na disciplinsku i materijalnu odgovornost zaposlenika tužene. Prema zapisniku od 26.12.2017. godine, održan je sastanak disciplinske komisije na kojem je pored članova komisije u svojstvu podnosioca zahtjeva bio prisutan J.Dž., zamjenik direktora Jedinice za sprovođenje zakonitosti u poslovanju banke, te M.A. kao zaposlenik protiv kojeg se vodi disciplinski postupak. Na zapisniku se navodi da su u fazi istrage prikupljeni dokazi na kojima se temelji zahtjev za pokretanje postupka, kao i dodatni dokazi koji su naknadno pribavljeni po zahtjevu disciplinske komisije posredstvom Jedinice za sprovođenje zakonitosti u poslovanju banke, a koji su od strane disciplinske komisije ocijenjeni kao relevantni za utvrđivanje postojanja povrede za koju se zaposlenica tereti. U zapisniku se dalje navodi koji su materijalni dokazi provedeni te su saslušani i svjedoci J.Š., I.H., S.S., A.T., S.S., kao i J.D. i A.M. u svojstvu učesnika disciplinskog postupka, nakon čega je dana 29.12.2017. godine, disciplinska komisija donijela odluku, broj: 1-11-61302/2017, kojom se A.M. zaposlena kod tužene na radnom mjestu „suradnik za kontrolu usklađenosti sa propisima o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i monitoring računa i transakcija“, proglašava odgovornom što je dana 09.06.2017. godine kroz FiSa/AML Application BAE SYSTEMS sistem procesuirala transakciju ino priliva Transaction ID ... a koja je bila obustavljena, jer je došlo do preklapanja imena nalogodavca J.M.M.M. sa stopom podudarnosti iznad limita = 90% sa licem „M.J.“ odnosno licem koje se nalazi na sljedećim crnim listama, na način da prethodno nije izvršila provjeru podataka, koje je pribavila od strane organizacione jedinice i uporedila iste sa podacima sa „crne liste“ i podataka o nalogodavcu, čime je radnica počinila težu povredu radne obaveze iz člana 9. tačka 5., 16. i 29. Pravilnika o radu, koji se odnosi na disciplinsku i materijalnu odgovornost zaposlenika Raiffeisen bank d.d. Bosna i Hercegovina, te joj se shodno odredbi člana 10. stav 4. tačka 1. izriče disciplinska mjera – umanjenje plate za vremenski period od tri mjeseca u iznosu 30% jednomjesečne osnovne plate ostvarene u mjesecu u kojem je mjera izrečena. Na navedenu odluku, tužiteljica je putem punomoćnika uložila žalbu dana 03.01.2018. godine, te jedinica za sprovođenje zakonitosti u poslovanju banke dana 05.01.2018. godine (žalba od 05.01.2018. godine potpisana od strane Dž.J. a protokolirana kod tuženog 08.01.2018. godine), a Uprava banke

kao drugostepeni organ je donijela odluku kojom se žalbe od 03.01.2018. godine i 05.01.2018. godine, odbijaju kao neosnovane, a odluka disciplinske komisije se mijenja u članu 2. tako da se tužiteljici izriče disciplinska mjera za težu povredu radne obaveze i to raspored na drugo radno mjesto na određeno vrijeme, ali ne manje od 3 mjeseca koje odgovara stručnoj spremi iste „stručni suradnik za naplatu putem suda“ u Odjeljenju naplata potraživanja retail, Sektor retail operacije na period od jedne godine bez umanjenja plaće. Prema ugovoru o radu od 01.02.2018. godine, tužiteljica je zbog izrečene disciplinske mjere za težu povredu radne obaveze raspoređena na drugo radno mjesto i to „stručni saradnik za naplatu putem suda“, Grupa naplata putem suda, Odjeljenje naplata potraživanja retail sektor na period od jedne godine od 01.02.2018. godine do 31.01.2019. godine bez umanjenja plaće. Tužiteljica je dana 03.07.2019. godine, podnijela pismeni otkaz ugovora o radu, da bi tužena istog dana donijela odluku o prestanku ugovora o radu, a na koju odluku je tužiteljica izjavila žalbu.

Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud djelimično usvaja tužbeni zahtjev i poništava predmetne odluke tužene o suspenziji, odluku disciplinske komisije i odluku banke, uz zaključak da je J.Dž. podnio zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka, nakon što je dobio odluku generalnog direktora tužene od 27.11.2017. godine, kojom mu je izrečena sankcija za lakšu povredu radne obaveze smanjenjem plate jednokratno u iznosu od 15% od jednomjesečne bruto plate definisane ugovorom o radu. Iz navedenih razloga, prvostepeni sud zaključuje da je disciplinski postupak pokrenut po osnovu prijave neovlaštenog lica, zatim zaključuje da banka zbog navedene sporne transakcije nije imala nikakvu štetu, da je u compliance odjelu bilo uobičajeno da svi radnici tog odjela međusobno razmjenjuju username i password, da je Dž.Ć. svoj username i password dobrovoljno davala svima koji rade u tom odjelu, pa je iz tog razloga disciplinska komisija uzela kao olakšavajuću okolnost tužiteljici upotrebu passworda Dž.Ć.. Prvostepeni sud smatra da je odluka disciplinske komisije od 26.12.2017. godine, kojom se tužiteljica proglašava odgovornom zbog toga što je dana 09.06.2017. godine, izvršila transakciju bez provjere svih relevantnih podataka u pogledu imena nalogodavca, dovedena u pitanje iskazom samog J.Dž., koji je u svom iskazu naveo da je tužiteljica u svemu postupala u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima i pravilnicima tužene, a da je jedini nedostatak tužiteljica učinila u samoj finalizaciji zadatka, jer nije posvetila dovoljno pažnje provjeri identifikacije imena nalogodavca. U tom smislu prvostepeni sud se poziva i na odredbe člana 6.3. Programa o minimumu obima, oblika i sadržaja aktivnosti Raiffeisen bank d.d. BiH za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, jer smatra da je tužiteljica postupila u skladu sa navedenim pravilnikom, nakon što je od J.P. dobila povratnu informaciju da je nalogodavac osoba sa različitim imenom od imena koje se nalazi na međunarodnim „crnim listama“. Zaključak da je tužiteljica pravilno postupila, prvostepeni sud zasniva i na iskazu tužiteljice u kojem navodi da je i sama Dž.Ć. par dana ranije izvršila transakciju za istog nalogodavca na isti način.

Suprotno tome, drugostepeni sud u pobijanoj presudi ocjenjuje da je u konkretnom slučaju tužena kao poslodavac sankcionisala povredu radne obaveze, na način da je provela disciplinski postupak protiv tužiteljice u skladu sa svojim općim aktima, tako da u radnjama tužene nema protivpravnosti, odnosno povrede prava po osnovu mobinga, što je osnov tužbenog zahtjeva. Drugostepeni sud smatra da pokretanje disciplinskog postupka samo po sebi nema elemente mobinga, čak pod uslovom da rezultat tog postupka bude oslobađajuća odluka, dok je u konkretnom slučaju utvrđena teža povreda radne obaveze i izrečena disciplinska mjera tužiteljici, pri čemu nije od značaja činjenica da tuženoj u konkretnom slučaju radnjama tužiteljice, za koje je proglašena odgovornom, nije nanesena šteta, u okolnostima kada je opisanim radnjama utvrđeno nepravilno postupanje, koje predstavlja težu povredu radne

obaveze, kako je to propisano Pravilnikom o radu koji se odnosi na disciplinsku odgovornost zaposlenika Raiffeisen banke.

Međutim za sada nije prihvatljiv zaključak drugostepenog suda da je tužena provela disciplinski postupak protiv tužiteljice u skladu sa svojim općim aktima, tako da u radnjama iste nema protivpravnosti, odnosno povrede prava po osnovu mobinga u ovom slučaju.

Osnovano u reviziji revidentica prigovara povredi odredaba parničnog postupka kroz navode da je drugostepeni sud nezakonito „razdvojio“ jedan dio tužbenog zahtjeva od drugog, stvarajući privid da isti nisu u međusobnoj vezi, što je, osim povrede odredaba parničnog postupka učinjene u postupku pred drugostepenim sudom, uzrokovalo i pogrešnu primjenu materijalnog prava, pa da je time i povrijeđena odredba člana 191. stav 4. ZPP.

Prema odredbi člana 4. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“, broj 59/09 i 66/16, dalje: ZZD), uznemiravanje je svako neželjeno ponašanje uzrokovano nekom od osnova iz člana 2. stav (1) ovog zakona koja ima za cilj ili stvarno predstavlja povredu dostojanstva osobe i stvaranje zastrašujućeg, neprijateljskog, degradirajućeg, ponižavajućeg ili uvredljivog okruženja, dok prema stavu 3. ovog člana mobing je oblik nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu koji podrazumijeva ponavljanje radnji koje imaju ponižavajući efekat na žrtvu čija je svrha ili posljedica degradacija radnih uslova ili profesionalnog statusa zaposlenog.

Odredbom člana 9. stav 1. u vezi sa stavom 2. Zakona o radu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 26/16, 89/18, 23/20 - odluka US, 44/22 i 39/24, dalje:ZR) uznemiravanje je svako neželjeno ponašanje uzrokovano nekim od osnova iz člana 8. ovog zakona koje ima za cilj ili predstavlja povredu dostojanstva radnika i lica koje traži zaposlenje, a koje uzrokuje strah ili neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje, dok prema stavu 5. ovog člana mobing predstavlja specifičnu formu nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu koje podrazumijeva ponavljanje radnji kojima jedno ili više lica psihički zlostavlja i ponižava drugo lice, a čija je svrha ili posljedica ugrožavanje njegovog ugleda, časti, dostojanstva i integriteta, degradacija radnih uvjeta ili profesionalnog statusa.

Dakle, imajući u vidu navedene zakonske odredbe uznemiravanje će postojati samo ako je učinjeno zbog diskriminatorskih razloga iz člana 2. stav (1) ZZD i člana 8. stav 1. ZR.

Nadalje, mobing je specifičan oblik ponašanja na radnom mjestu, kojim jedna osoba ili skupina njih sistemski psihički (moralno) zlostavlja i ponižava drugu osobu, s ciljem ugrožavanja njezina ugleda, časti, ljudskog dostojanstva i integriteta, sve do eliminacije s radnog mjesta. Takve se aktivnosti smatraju mobingom ako su učestale. Mobing može biti iscrpljen i u samo jednoj agresivnoj radnji koja ima štetne posljedice na psihofizičko zdravlje radnika, kao što je otkaz ugovora o radu. Naravno, i u tom slučaju ta jedna radnja (otkaz) se ne može posmatrati izolovano, već je nužno sagledati sve okolnosti slučaja i procijeniti ponašanje poslodavca, njegovu namjeru iskazanu takvim ponašanjem i posljedicu koju je takvo ponašanje imalo za radnika. Pri tome valja naglasiti da za postojanje mobinga nije nužno da isti bude zasnovan na nekom od zabranjenih osnova iz člana 2. stav 1. ZZD u vezi sa članom 8. stav 1. ZR.

U smislu svega navedenoga, u konkretnom slučaju prema tvrdnjama tužiteljice, štetnu radnju predstavlja (osim Odluke o suspenziji, Zahtjeva za sprovođenje disciplinskog postupka, Odluka disciplinske komisije i Odluka Uprave banke) kao i pojedini određeni (protivpravni)

postupci tužene koji su prethodili donošenju navedenih odluka kao i postupci radnje nakon okončanja disciplinskog postupka i povratka tužiteljice na svoje radno mjesto.

Drugostepeni sud je u razlozima svoje odluke dao ocjenu postupka tužene koje se odnose na vođenje disciplinskog postupka, međutim propustio je dati takvu sveobuhvatnu ocjenu postupaka tužene koje je tužiteljica označila kao radnje uznemiravanja i mobinga, a koje se zasnivaju na jednom životnom događaju, jednom činjeničnom stanju, odnosno jednom pravnom odnosu, i isti je potrebno posmatrati kao jednu cjelinu.

Dakle, da bi se moglo pravilno i zakonito odlučiti u konkretnom slučaju, potrebno je sve radnje koje prema tvrdnjama tužiteljice predstavljaju uznemiravanje i mobing smatrati jedinstvenom cjelinom. Tek nakon navedene ocjene moći će se dati ocjena da li se te radnje tužene mogu okarakterisati kao uznemiravanje i mobing.

Kako drugostepeni sud zbog pogrešnog pravnog pristupa nije ocijenio naprijed navedene okolnosti, to je reviziju tužiteljice valjalo prihvatiti, drugostepenu presudu ukinuti, te predmet vratiti drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Jedan od elemenata prava na pravično suđenje je i pravo na obrazloženu sudsku odluku, što podrazumijeva obavezu suda da navede jasne, dovoljne i razumljive razloge na kojim je odluka zasnovana, čime se daje garancija stranci da je sud razmotrio njene navode i dokaze koje je istakla u postupku i da se takva odluka može ispitati po pravnom lijeku. Po ocjeni ovoga suda, drugostepeni sud nije razmotrio činjenične navode i pravne argumente tužiteljice (sada revidentice), tako da obrazloženje drugostepene presude ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama koje su mu poslužile kao stvarni i pravni osnov za donošenje pobijane odluke. Obrazloženje drugostepene presude po svom sadržaju ne odgovara zahtjevu koji je u tom pogledu postavljen odredbom člana 191. stav 4. ZPP, pa se prigovor povrede odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 8., 231. i 191. stav 4. ZPP ukazuje osnovanim.

Iz naprijed navedenih razloga s obzirom na prirodu povrede primjenom odredbe člana 249. stav 1. ZPP valjalo odlučiti kao u izreci ovog rješenja.

U nastavku postupka, drugostepeni sud će ocijeniti naprijed navedene okolnosti, ponovo odlučiti o žalbi tužene, raspraviti sva sporna pravna pitanja na koja je ukazano u toku postupka i u ovom rješenju, nakon čega će biti u mogućnosti donijeti pravilnu i na zakonu zasnovanu odluku.

Odluka o troškovima revizijskog postupka ostavljena je za konačnu odluku pozivom na odredbu člana 397. stav 3. ZPP.

Predsjednica vijeća
Fatima Imamović,s.r.